

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Geertruidenberg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

4 oktober 2010 / rapportnummer 2455-85

1. Oordeel over het MER

De gemeente Geertruidenberg stelt een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is een plan-MER opgesteld omdat:

- het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten;
- het plan mogelijk significante gevolgen heeft voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder 'de Commissie')¹ geconstateerd dat het milieueffectrapport (MER) op een aantal onderdelen nog onvolledig is of geen juist beeld geeft. Deze constatering had betrekking op de volgende punten:

- in het MER ontbreekt een Passende beoordeling van de gevolgen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden;
- bij het bepalen van de referentiesituatie is uitgegaan van de vergunde situaties, in plaats van de feitelijke situaties.

Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente Geertruidenberg de Commissie verzocht het advies op te schorten, teneinde een aanvulling op het MER op te kunnen stellen. De Commissie heeft deze aanvulling ontvangen op 13 september 2010. In de aanvulling is, behalve op bovengenoemde punten, ook ingegaan op de actuele natuurwaarden en ecologische verbindingzone.

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen de essentiële informatie voor besluitvorming aanwezig is.² Dit oordeel is toegelicht in hoofdstuk 2 van dit advies.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Passende beoordeling

MER

Het nieuwe bestemmingsplan maakt uitbreiding (ten opzichte van de huidige situatie) van intensieve veehouderijen binnen het vigerend bestemmingsplan mogelijk. Hierdoor kan meer stikstof (in de vorm van ammoniak) geëmitteerd worden. Dit kan leiden tot een verhoging van de stikstofdepositie in de op enige afstand gelegen Natura 2000-gebieden 'Biesbosch' en 'Westelijke Langstraat'. In beide gevallen is reeds sprake van een overschrijding van de kritische depositiewaarden voor habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Hieruit volgt dat de in het bestemmingsplan opgenomen activiteiten mogelijk significant negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden kunnen veroorzaken. Dit bete-

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissierner.nl onder 'Adviezen Commissie'.

kent dat een Passende beoordeling van de gevolgen van het bestemmingsplan moet worden opgesteld.

In het MER ontbreekt echter een complete Passende beoordeling. In de Bijlage "Beoordeling Stikstofdepositie vanuit het buitengebied van de gemeente Geertruidenberg op Natura 2000-gebieden" zijn de gevolgen van stikstofdepositie door uitbreiding van de (intensieve) veehouderij al grotendeels beschreven. Voor een complete Passende beoordeling van het plan dienen de volgende zaken nog te worden toegevoegd:

- bij het bepalen van de referentiesituatie in de passende beoordeling is het van belang dat de huidige *feitelijke* situatie zo reëel mogelijk wordt weergegeven. In de depositiebijlage is de huidige situatie in de intensieve veehouderij bepaald op basis van CBS-gegevens van 2009. Het gebruik van de vergunde situatie als referentiesituatie kan leiden tot een overschatting van de huidige stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden;
- de gevolgen van het plan moeten getoetst worden aan de instandhoudingsdoelstellingen (van het meest kwetsbare habitatype). Ook de 'typische soorten'³ moeten bij de beoordeling worden betrokken. Informatie over de ligging van voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen is daarbij van belang;
- een beschrijving en beoordeling van mogelijke negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden door andere activiteiten (dan intensieve veehouderij) die het bestemmingsplan mogelijk maakt;
- de cumulatie/optelsom van effecten door de verschillende activiteiten die de Natura 2000-gebieden kunnen beïnvloeden (ook buiten het plangebied van dit plan).

Wanneer uit de Passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten dan moet volgens de Nb-wet onderzocht worden of een alternatief mogelijk is met minder of geen significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Hierbij merkt de Commissie op dat momenteel op landelijk niveau gewerkt wordt aan een Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Op 1 juli jl. is het voorlopige programma stikstof (VPAS) gepubliceerd waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe economische ontwikkeling gecombineerd kunnen worden met het op termijn realiseren van de natuurdoelen van Natura 2000. Per Natura 2000-gebied worden de afspraken uit de PAS verder uitgewerkt in een beheerplan. Mogelijk kan met maatregelen uit de PAS, de beheerplannen en/of provinciaal beleidskader worden uitgesloten dat dit bestemmingsplan leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken.

Aanvulling

In de aanvulling is een Passende beoordeling opgenomen. Hierin is geïnventariseerd welke bestaande en toekomstige activiteiten de nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'Biesbosch' en 'Langstraat' beïnvloeden. De Commissie acht de Passende beoordeling correct uitgevoerd.⁴

Uit de Passende beoordeling blijkt dat niet valt uit te sluiten dat de natuurlijke kenmerken van deze gebieden worden aangetast door de stijging van stikstofdepositie die is toe te rekenen aan de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven, zoals weergegeven in het voorontwerpbestemmingsplan. Volgens de aanvulling is in het ontwerpbestemmingsplan als

---

³ Typische soorten van habitattypen zoals bedoeld in de Leidraad bepaling significantie, p.19.

⁴ Ze constateert wel dat geen aandacht is besteed aan 'typische soorten'. De conclusies zouden indien deze soorten wel waren beschouwd niet veranderen, zodat de Commissie dit niet bezwaarlijk acht.

voorwaarde voor uitbreiding, vormverandering, omschakeling en nieuwvestiging opgenomen dat dit alleen mogelijk is wanneer dit geen negatief gevolg heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

2.2 Referentiesituatie

MER

Voor het bepalen van de referentiesituatie is uitgegaan van de vergunde situatie met de beperkingen voor complete benutting van deze ruimte die het vigerende plan opwerpt.⁵ Het is echter mogelijk dat, zelfs na aftrek van de potentiële ontwikkelruimte door deze beperkingen, de vergunde ontwikkelruimte nog steeds groter is dan de feitelijk gebruikte ontwikkelruimte. Door te vergelijken met de vergunde situatie geeft het MER geen goed zicht op de daadwerkelijke optredende verslechtering in het leefklimaat. Daarom is het aan te bevelen om voor geur en voor fijn stof ook de feitelijke situatie (aantal dieren) te hanteren. In de Passende beoordeling moet in ieder geval worden uitgegaan van de feitelijke situatie.

Aanvulling

In de aanvulling zijn de verschillen tussen de werkelijke situatie en de vergunde situatie in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat de emissie van vermestende en verzurende stoffen (met name ammoniak) gemiddeld ruim 25% lager is dan in het MER was berekend. Ook bij het opstellen van de Passende beoordeling is van de werkelijke situatie uitgegaan. Daarmee is de essentiële informatie voor het plan-MER beschikbaar.

2.3 Natuur algemeen

MER

In een MER moeten de effecten op de natuur worden beschreven. Dit betreft zowel de gevolgen voor beschermde gebieden als voor beschermde plant- en diersoorten. In het MER zijn de beschermde gebieden wel, maar actuele natuurwaarden (gewoonlijk uitgedrukt in soorten) binnen en buiten beschermde gebieden (in het plangebied alleen EHS) niet beschreven. Er wordt volstaan met een verwijzing naar de site van het Natuurloket. Dit betekent dat bij toekomstige besluiten over activiteiten die het plan mogelijk maakt telkens de effecten op beschermde soorten moeten worden beschreven, teneinde de zekerheid te krijgen dat deze activiteiten niet conflicteren met de Flora- en faunawet.

Tijdens het locatiebezoek dat de Commissie aan het gebied heeft gebracht, heeft zij ingeschat dat de actuele natuurwaarden in het plangebied (afgezien van de EHS-gebieden en de ecologische verbindingzones⁶) waarschijnlijk gering zijn. Ook zullen de effecten van activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt deze waarden waarschijnlijk nauwelijks ver-

---

⁵ Bijvoorbeeld een situatie waarin niet de gehele vergunde ontwikkelruimte kan worden benut vanwege beperkingen op basis van geurhinder.

⁶ De ecologische verbindingzones moeten ten dele echter nog verder worden ontwikkeld. Daarom is het van belang om in het MER na te gaan of de activiteiten die worden genoemd in het ontwerpbestemmingsplan de toekomstige ontwikkeling van de ecologische verbindingzone niet kunnen belemmeren.

der aantasten. De Commissie is daarom van oordeel dat een inventarisatie van de actuele natuurwaarden en beoordeling van het bestemmingsplan op mogelijke gevolgen voor deze waarden niet essentieel is voor de huidige besluitvorming. Het verdient wel aanbeveling om de actuele natuurwaarden te inventariseren ten behoeve van toekomstige afwegingen en om na te gaan of de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt de beoogde ontwikkeling van de ecologische verbindingzone niet kunnen belemmeren.

Aanvulling

In de aanvulling is (in het hoofdstuk 'Inventarisatie natuurwaarden') globaal nagegaan welke activiteiten de geplande ontwikkeling van een ecologische verbindingzone kunnen belemmeren. Gesteld wordt dat de in het ontwerpbestemmingsplan geboden ontwikkelingsmogelijkheden

- ofwel van beperkte omvang zijn;
- ofwel als voorwaarde hebben dat het functioneren van de verbindingzone niet evenredig mag worden aangetast.

De doelstelling voor ontwikkeling van deze verbindingzone komt daardoor niet in gevaar.

De Commissie concludeert dat het wenselijk is dat de doelstelling voor de verbindingzone (in termen van verbinding van leefgebied van bepaalde soorten) zo snel mogelijk wordt concreetiseerd. Dit vereenvoudigt de toets aan ontwikkelingsmogelijkheden van de verbindingzone en doet tevens recht aan de te ontwikkelen ecologische potenties.

3. Overige opmerkingen

3.1 Worst case scenario

In het MER is een 'worst case scenario' doorgerekend om de maximale effecten van het bestemmingsplan te bepalen. In dit scenario is geen gebruik gemaakt van de maximale ruimte die het bestemmingsplan biedt door middel van ontheffingen en vrijstellingen. Met name de mogelijkheid om het activiteitspectrum te verbreden (bijvoorbeeld door minicampings of wellnesscentra) zou milieueffecten kunnen veroorzaken en ook invloed kunnen hebben op de ruimtelijke kwaliteit.

In het 'worst case scenario' is uitgegaan van vestiging van 6 minicampings. Gezien het karakter van het gebied lijkt het de Commissie onwaarschijnlijk dat er zich meer dan 6 minicampings zullen vestigen (theoretisch zou dit wel mogelijk zijn). Het 'worst case' scenario dat in het MER is beschreven is daarmee een reëel scenario. Aanvulling van het MER op dit punt acht de Commissie dan ook niet nodig.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Geertruidenberg

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Geertruidenberg

Bsluit: vaststellen van bestemmingsplan

Categorie: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C007.1 en C14 en Passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Geertruidenberg wil het bestemmingsplan buitengebied herzien.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant: 24 juni 2010

ter inzage legging MER: 25 juni 2010 tot en met 6 augustus 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 23 juni 2010

toetsingsadvies uitgebracht: 4 oktober 2010.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. G. Korf (werkgroepsecretaris)

ir. J.A. Nuesink

ing. I. Spapens-Reijnders

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied, september 2009;
- Notitie Reikwijdte en detailniveau PlanMER bestemmingsplan buitengebied, september 2009;
- Bijlage 1 Vergunningen gemeente Geertruidenberg, 1 maart 2010;
- Beoordeling geurbelasting, april 2010;
- Beoordeling stikstofdepositie, april 2010;
- Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied, mei 2010;
- Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, juni 2010;
- Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied, september 2010.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestem- mingsplan buitengebied Geertuidenberg

De gemeente Geertruidenberg stelt een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied op. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is een plan-MER opgesteld.

ISBN: 978-90-421-3110-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

